

पाठ - 5 सत्सङ्गत्याः महिमा

5. रञ्जितपदमाधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत। (Frame questions on the basis of coloured words.)

(क) तस्करः वने वसति स्म। (किम्/कः)

(ख) तस्करस्य नाम रत्नाकरः आसीत्। (कस्य/के)

(ग) सः स्वपरिवाराय कार्यं करोति। (कस्मै/कम्)

(घ) पापस्य फलं मानवः स्वयमेव आप्नोति। (किम्/कस्य)

(ङ) मुनिः वनमार्गेण गच्छति स्म। (कः/के)

6. अधोलिखितक्रियापदानां धातु-लकार-पुरुष-वचनानि लिखत। (Write root, tense, person and number of the following words.)

क्रियापदम्	धातुः	लकारः	पुरुषः	वचनम्
यच्छ	दा (यच्छ)	लाट्लकारः	मध्यमपुरुषः	एकवचनम्
करोमि	कृ	लट्	उत्तम	एकवचनम्
करिष्यामि	॥	लृट्	॥	॥
अस्मि	अस्	लट्	॥	॥
प्राप्स्यन्ति	प्रप् आप्	लृट्	प्रथम	बहुवचनम्
पृच्छ	पृच्छ	लाट्	मध्यम	एकवचनम्
गमिष्यामि	गमि	लृट्	उत्तम	एकवचनम्
अवदत्	वद	लट्	प्रथम	॥

7. अधोलिखित-वाक्यानि लँड्लकारे परिवर्तयत। (Change the following sentences into past tense.)

(क) रत्नाकरः एकः तस्करः अस्ति। आसीत्

(ख) मुनिः वनप्रदेशे तपः करोति। अकरोत्

(ग) रत्नाकरः स्वगृहं गच्छति। अगच्छत्

(घ) रत्नाकरः स्वपितरं पृच्छति। अपृच्छत्

(ङ) रत्नाकरस्य भार्या तं वदति। अवदत्

8. ^{H.W} उदाहरणानुसारं प्रत्ययं योजयित्वा लिखत। (Write as shown example.)

पठ् + क्त्वा (त्वा) = पठित्वा

सम् + लिख् + ल्यप् = संलिख्य

हस् + (गच्छ्) क्त्वा = हसित्वा

प्र + आप् + ल्यप् = प्राप्य

गम् + क्त्वा = गतित्वा

सम् + पठ् + ल्यप् = संपठ्य

खाद् + क्त्वा = खादित्वा

अव + गम् (गच्छ्) + ल्यप् = अवगत्य